

>>>>> *Nog ses blaaie binne*

Die bedieningsbane van die NG Kerk:

'Ons skep ruimte vir mense met verskillende gawes, agtergronde en roepings

Een van die groot vreugdes in die kerk is om te sien hoe God aanhou om mense te roep, skryf **Marnus Havenga**.

Soos God mense in die Bybel geroep het, en deur die geskiedenis heen, doen God dit steeds vandag. God roep mense om as dissipels in die wêreld te leef, maar ook om in en vanuit die kerk te dien, en om hiervoor opleiding te ontvang.

Sedert 2019, met die aanvaarding van die Raamwerk vir Missionale Bedieningsontwikkeling, is dit moontlik om in verskillende bane in die NG Kerk opgelei te word en uiteindelik daarin te bedien – wat dit veral moontlik maak vir tweedeloopbaanstudente, oftewel studente in 'n latere fase van hulle lewe, om teologiese opleiding en formasie te ontvang vir bediening in en vanuit gemeentes en gemeenskappe.

Hierdie opleiding behels beide akademiese studie by ons wêreldgehalte akademiese vennote, sowel as omvattende kerklike formasie wat deur die NG Kerk se verskillende seminaria en kerklike opleiding-

sentra, in samewerking met gemeentes en 'n groot aantal predikante in die bediening, aangebied word. Maar wat is hierdie bane, en hoe werk elkeen se opleiding en bedieningsmoontlikhede?

Eerstens is daar steeds die predikantsamp, waarvoor daar ses jaar se teologiese opleiding tot en met meestersgraadvlak vereis word, met Grieks en Hebreeus tot op tweedejaarsvlak. Parallel met die akademiese program word kerklike opleiding aangebied, waar bedieningsvaardighede aangeleer word en die akademiese teologie in ons Gereformeerde kerklike milieu geanker word.

Aan die einde van hierdie opleidings- en formasiereis word studente as proponente gelegitimeer en is hulle beroepbaar as predikante, waar hulle as 'resident theologians' in gemeentes en gemeenskappe werksaam kan wees. Dit is ook moontlik om vanuit die ander bane na die predikantsbaan te artikuleer, wat uiteindelik ook meestersgraadstudie, die grondtale en uitgebreide kerklike opleiding insluit, maar dit moontlik maak om hierdie opleiding nie-residensieel te voltooi, dikwels terwyl iemand reeds in 'n

beroep of bediening werksaam is.

Sedert 2019 is dit ook moontlik vir iemand om as diensleer opgelei te word. In hierdie baan voltooi geroepenes teologiese studies tot en met baccalaureus- of honneursvlak – iets wat ook aanlyn kan geskied – terwyl daar ook intensiewe kerklike opleiding en formasie plaasvind. Die gedagte is dat hierdie teologiese en kerklike opleiding en formasie saamgaan met, of bygevoeg word tot, opleiding in ander velde. Dit maak dit dan moontlik vir 'n persoon om, as diensleer, gefokusde bedieningstake saam met en onder leiding van 'n predikant in 'n gemeente of gemeenskap te verrig, terwyl hulle ook Woord- en sakramentsbevoegdheid het. Saam met diensleer is daar ook standplaasleer, wat uitgebreide opleiding deurloop om in spesifieke bedieningskontekste, soos byvoorbeeld onder die Dowegemeenskap, te bedien.

Laastens is daar bedienaars, en hier het ons te make met kerkraadslede wat 'n sertifikaatkursus voltooi om nie net 'n inleidende opleiding in die teologie te ontvang nie, maar ook vir spesifieke bedieningstake (soos jeugbediening of pastoraat) toegerus te word.

Saam met die akademiese opleiding deurloop persone in hierdie baan ook kerklike opleiding en formasie, sodat dit wat geleer word voortdurend kerklik – en veral op gemeentevlak – geïntegreer kan word. Hierdie baan stel lidmate in staat om vanuit hulle roeping, gawes en bedieningskontekste – weereens saam met en onder leiding van gemeentepredikante – met groter teologiese diepgang en praktiese vaardigheid diensbaar te wees in die gemeente en gemeenskap.

Aan die hart van die bedieningsbane staan die oortuiging dat bediening iets is wat saam, in bedieningspanne, gedoen word. Dit skep ruimte vir mense met verskillende gawes, agtergronde en roepings om saam diensbaar te wees in gemeentes en die wêreld.

Dit beteken ook dat almal wat geroepe is – of jy nou 18 jaar oud is en pas uit die skool kom, of jou in 'n latere lewensfase bevind – op hierdie roepstem kan antwoord en daarvoor toegerus kan word, wat 'n wonderlike sien is!

Dr Marnus Havenga is PSD: Teologiese opleiding in die Wes-Kaapse Sinode.

Só vorm seminaria 'n roepingsidentiteit by studente

Die NG Kerk het drie seminaria verantwoordelik vir kerklike opleiding van NG studente. Die drie kantore is gesetel in Pretoria, Bloemfontein en Stellenbosch en is ook die enigste geakkrediteerde seminaria vir hierdie spesifieke opleiding.

As seminaria is die fokus op kwaliteit resente opleiding vir predikante/diensleer/bedienaars/standplaasleer (bedienaars van die Woord) ten einde die bediening van die kerk te behartig (Reglement 10 – 4.1.1). Christene ontvang 'n roeping tot bediening van God en ontvang so die verantwoordelikheid tot opleiding en vorming.

Die doel van kerklike opleiding is geïntegreerde vorming van karakter (etos), kennis (logos) en vaardighede/

houdings (patos) (Regl 10 – 4.1.4), soos deur die verskillende bane se vereistes daargestel. Die uitkoms van hierdie proses is vestiging en ontwikkeling van 'n roepingsidentiteit. Identiteit word gevorm tydens teologiese opleiding deur gereeld aandag te gee aan ten minste die volgende: (Regl 10 – 4.1.4).

4.1.4.1 geestelike lewe en geestelike dissiplines;
4.1.4.2 roepingsbewustheid;
4.1.4.3 psigiese gesondheid en persoons groei;
4.1.4.4 Bybelse en teologiese kennis en insig;
4.1.4.5 kontekstuele insig en oordeel;
4.1.4.6 verstaan van die kerk en van die roeping en werking van gemeentes; en

4.1.4.7 vorming van spesifieke vaardighede wat vir die bediening nodig is.

Wie en wat is die bedienaar van die Woord wat seminaria graag wil aflewer? 'n Gelowige dienskneg met 'n lewendige roeping tot diens van God se koninkryk in Suid-Afrika. Hierdie kandidaat is bevoeg vir die verantwoordelikheid om as 'n leer/leerling/diensleer/standplaasleer in die amp te staan.

Hierdie kandidaat verstaan die erns van voortgesette bedieningsopleiding en is ingekoop in hierdie proses.

Verder werk die seminaria hand aan hand met die fakulteite om internasionale teologiese standaarde te handhaaf, resente wetenskaplike

blootstelling te ontvang en volhoubare akademiese ontwikkeling te behartig.

NG Kerk in SA (Sinode van Wes-Kaapland)

> **Dr Marnus Havenga:** Teologiese Opleiding en Navorsing

> **Riata Nel:** Administratiewe Koördineerder: Kuratorium en Navorsing

Kuratorium van Transvaal

> Hoof: Kerklike Opleiding: **Dr Wicus van der Merwe**

> Sekretaresse: **Lizette van der Kooi**

Kuratorium van die Vrystaat

> **Dr Johan Nel,** seminariumbestuurder

> **Anelia van den Blink:** Administratiewe beampte: Opleiding en ontwikkeling

Hulle dien op die Algemene Kuratorium van die NG Kerk

Tans dien die volgende persone op die Dagbestuur van die Algemene Kuratorium:

- > **prof Hannes Knoetze** (voorsitter),
- > **dr Jana van den Munckhoff** (onder-voorsitter),
- > **ds Gideon Lamprecht** (skriba),
- > **ds Peet Bester** (Voorsitter: Kuratorium Wes-Kaap Sinode),
- > **ds Jan Lubbe** (Voorsitter: Kuratorium Vrystaat Sinode),
- > **ds Hannes Windell** (Voorsitter: Kuratorium vier Transvaalse /Noordelike Sinodes),
- > **dr Nina Müller van Velden** (Algemene Dosenteraad),
- > **dr Marnus Havenga** (Subtaakspan: Kerklike Opleiding) en
- > **dr Nioma Venter** (Algemene Sekretaris).

Die Algemene Kuratorium (AK) is 'n taakspan van die Algemene Sinode wat in die algemeen omsien na die teologiese opleiding en verdere bedieningsontwikkeling van predikante in die NG Kerk.

Die AK koördineer en bespreek sake van gemeenskaplike belang vir teologiese opleiding aan geakkrediteerde teologiese fakulteite (Pretoria, Bloemfontein, Stellenbosch en Hugenote Kollege) asook die sentra vir verdere bedieningsontwikkeling by die genoemde fakulteite.

Dit bepaal in oorleg met die onderskeie kuratoria en NG Kerk dosenterade die minimum vereistes vir toelating tot die evangeliebediening in die NG Kerk.

Die AK sien in oorleg met die plaaslike kuratoria toe dat die vereistes vir toelating tot die evangeliebediening in die NG Kerk in die akademiese programme aan die universiteite, seminaria (kerkeie opleiding) en in die programme van die sentra vir bedieningsontwikkeling geïmplementeer word en verseker deur genoegsame kontrole en toepaslike optrede dat die teologiese opleiding by die onderskeie teologiese opleidingsentra geskik en gelykwaardig is (Vir verdere inligting, kyk Reglement 9 Reglement vir die Algemene Kuratorium).

Die AK bestaan uit drie verteenwoordigers van elk van die plaaslike kuratoria van die Sinodes van die Wes-Kaap, die Transvaalse of Noordelike Sinodes en die Vrystaat.

Ook dien verteenwoordigers uit elk van die nege sinodale streke van die NG Kerk asook van die dosenterade van die US, UP, UV en Hugenote Kollege, die Algemene Taakspan Predikantesake (ATP), Algemene Taakspan vir Voortgesette Bedieningsontwikkeling (VBO), die Algemene Sekretaris asook lede uit die lidkerke van die NG Kerkfamilie op die Algemene Kuratorium.

Hugenote Kollege, Wellington:

Ontmoet die dosente

Dr Yolande Steenkamp
Dekaan: Fakulteit Teologie

Doserende vakgebied:

Sistematiese Teologie / Leierskap / Volhoubare ontwikkeling

Navorsingsfokus:

Yolande se navorsing fokus op hoe teologie, verbeelding en leierskap kerke en gemeenskappe kan help om hoopvol, verantwoordelik en volhoubaar in 'n veranderende wêreld te leef op so 'n manier dat hulle vir hulle gemeenskappe tot seën is. Sy stel veral belang in toekomsgeletterdheid, relasionele ekonomie, gasvryheid, volhoubare ontwikkeling en die vorming van gelowiges en gemeenskappe deur teologiese opleiding.

Gekoppelde gemeente:

Wellington Moedergemeente

Dr Frederick Marais
Direkteur SenSi (Sentrum vir Sosiale Innovasie)

Doserende vakgebied:

Praktiese Teologie (Gemeentestudies), Spiritualiteitsformasie

Navorsingsfokus:

Frederick fokus op sosiale innovasie, geloofsvorming, leierskap vir die sosiale sektor, publieke teologie vanuit gemeentes, en die tuisversorging van ouer persone as 'n aspek van gemeentelike bediening.

Gekoppelde gemeente:

Moederkerk Stellenbosch

Dr Guillaume Smit
Programkoördineerder: BTh-program

Doserende vakgebiede:

Praktiese Teologie (Homiletiek), Ou en Nuwe Testament, Spiritualiteitsvorming, Kerkgeskiedenis

Navorsingsfokus:

Guillaume se navorsing fokus veral op hermeneutiese en eksegetiese prosesse, spiritualiteitsvorming en die impak daarvan op gemeentelike leierskap, gemeentestudies in 'n postmoderne konteks, Openbaring as apokaliptiese genre, en 'n nuwe lees van 1 Petrus.

Gekoppelde gemeente:

NG Gemeente Brackenfell-Wes

Ds Jaco Botha
Programkoördineerder: KAST-program

Doserende vakgebied:

Sistematiese Teologie; Kerkgeskiedenis; Missiologie; Missionale Spiritualiteit

Navorsingsfokus:

Jaco se navorsingsfokus val binne die veld van missiologie waar hy nuwe missionale praktyke ontwikkel. Hierdie navorsing fokus op die NG Kerk en die praktyke wat ontwikkel kan word om veral binne Afrika 'n gevorderde missionale dissipelskap te kweek. Onlangse navorsing is beide teoreties en empiries van aard. Jaco dink ook na oor die verhouding tussen publieke teologie en missiologie in die NG Kerk.

Gekoppelde gemeente: Sinode Wes-Kaap Kuratorium

Universiteit van Pretoria: Dit gaan oor akademiese opleiding én kerklike vorming

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

Die stroom wat by 'n fontein begin, word 'n rivier en vloei in 'n strandmeer. Oral waar die water vloei, bring dit lewe.

Met dié beeld het prof Johan van der Merwe en prof Cas Vos in 'n artikel 'n kort geskiedenis gegee van die NG Kerk se betrokkenheid by die Fakulteit Teologie by UP en die invloed daarvan van 1938 tot 2008.

Hierdie stroom voed saam met soortgelyke strome by ander inrigtings waarmee die NG Kerk 'n verbintenis het, nie net die NG Kerk nie, maar ander kerke in Suid-Afrika en die wêreld.

Op 'n manier het die stroom van teologiese opleiding oor die laaste twee dekades verander. Verskillende sinodes het deur die Kuratorium by UP 'n groter verantwoordelikheid begin aanvaar en meer direk betrokke geraak. Dit is nodig om te verstaan dat

teologiese opleiding eintlik op twee aspekte fokus: die teologiese opleiding (akademies) en kerklike vorming van bedienaars van die Woord vir bediening in die kerk.

Die Sinode Goudland, die Noorde-lyke Sinode, Sinode Hoëveld en die Oostelike Sinode van die NG Kerk het gesamentlik 'n ooreenkoms met die Universiteit van Pretoria gesluit om as een van die vennote van die Fakulteit Teologie en Religie studente vir die bediening in die NG Kerk akademies op te lei.

Hierdie ooreenkoms hou in dat die NG Kerk deur die Kuratorium inspraak het by die aanstel van 'n sekere getal dosente aan die fakulteit. Agt dosente wat ingevolge die ooreenkoms aangestel is, werk in die vyf departemente by die fakulteit.

Daar is ook ander persone met bevoegdheid in die NG Kerk wat as

dosente dien.

Benewens die NG Kerk is die Nederduitsch Hervormde Kerk, die Uniting Presbyterian Church en die Verenigende Gereformeerde Kerk van Suider-Afrika en die United Congregational Church in South Africa kerklike vennote van die Fakulteit. Die Fakulteit maak gereelde aanpassings aan die kurrikulum in oorleg met die vennote.

Die Kuratorium het nie net self nie, maar deur die Dosenteraad en die dosente individueel inspraak in die aanpassing van die kurrikulum.

Die Kuratorium doen die kerklike vorming van studente deur middel van 'n span predikante onder leiding van die Hoof vir Kerklike Opleiding, dr Wicus van der Merwe. Reeds in die studente se eerste jaar maak studente wat residensieel studeer, kennis met die program wat tot hulle sesde jaar

strek. Omdat die bane vir persone wat diensleraars wil word, in die laaste paar jaar deel geword het en ook onder die Kuratorium ressorteer, word kerklike opleiding aangebied op 'n manier wat vir nie-residensiële studente toeganklik is. Daar word ook voorsiening gemaak om diensleraars sowel ten opsigte van die akademiese opleiding as kerklike vorming te akkommodeer.

Studente kan jaarliks aansoek doen vir beurslenings, maar daar is ook beurse wat by UP self beskikbaar is vir voorgraadse en nagraadse studie.

> **Kontak asb die Kuratorium se kantoor by ngkerk@up.ac.za vir meer inligting.**

> **Studente kan jaarliks aansoek doen vir beurslenings. Kontak die Kuratorium by ngkerk@up.ac.za**

Studente se verhale:

'Ons leer vroeg om ons en ander se denkwysse te verstaan'

Laureanne Geertsema (Tweedejaar teologiese student) vertel:

My persoonlike ervaring van my teologiese studies aan die Universiteit van Pretoria, is sover die beste ervaring van my lewe. Die gemeenskap en samesyn onder die studente van die Susterskerke is 'n besonderse voorreg, en my medestudente het werklik soos familie geword.

Wat die akademie betref, is my ervaring oorhoofs besonders positief. Die klasse is interessant, en die lektore doen moeite om veral die BDiv-studente te akkommodeer.

Die enigste effens frustrerende gedeelte, is dat die werk somtyds effens meer oppervlakkig bespreek word as wat dit werklik moet wees, aangesien die akademiese vlak vir die diplomastudente ook gepas moet wees. Maar dit is selde wat dit gebeur, en weereens doen die lektore moeite om seker te maak dat daar genoeg addisionele materiaal is vir dié wat onderwerpe in meer diepte wil ondersoek.

Van my medestudente het wel opgelet dat ons soms werk op die nippertjie ontvang, wat dit moeilik maak om ons beste te gee as gevolg van tydsebeperking, alhoewel ek ook verstaan dit is soms deel van studies. Ek is bewus dat sommige mense die fakulteit "beskuldig" van "te liberale klasse".

My perspektief is dat dit nodig is om dit te ervaar om ons voldoende voor te berei vir die bediening, want ons gaan gekonfronteer word met dieselfde onderwerpe, in oorfloed. Dus is dit nodig vir ons om vroeg al te leer hoe om ons en ander se denkwysse rondom sake te verstaan.

Dankie vir die geleentheid om my standpunt te deel!

> **Besoek www.kerkbode.co.za vir meer studente-bydraes.**

NG KERK MIDDELBURG-KAROO

(NG Kerk Middelburg KP en NG Kerk Middelburg-Uitsig saamgesmelt)
Ankerteks: Jer.32:17: Ag, Here my God, U het die hemel en die aarde gemaak deur u groot mag. Niks is vir U onmoontlik nie.

VAKATURE: LERAARSPOS (Vastetermyntontrak)

Gemeenteprofiel: Middelburg-Karoo is 'n plattelandse gemeente in die Oos-Kaap met sowat 372 belydende lidmate en 49 dooplidmate ingedeel in sewe dorps- en vier plaaswyke. Die dorp beskik oor 'n hoër- en laerskool, sowel as 'n landboukollege. Sien <https://ngkok.co.za/gemeentes/mk/mkprofiel2026.docx> vir 'n meer volledige profiel.

Leraarsprofiel: DDie NG Gemeente Middelburg-Karoo nooi gelegitimeerde predikante van die Nederduitse Gereformeerde Kerk uit, om indien hulle oortuig is dat die Here hulle daartoe uitnooi, aansoek te doen vir bostaande pos.

Ons sal graag 'n predikant wil hê,

- Wat oortuig is dat die Here self hom/haar geroep het vir hierdie taak.
- Wat baie lief is vir Jesus Christus en wat daarna verlang om Hom met vreugde te dien.
- Wat lief is vir mense van alle ouderdomsgroepe, binne en buite die kerk en graag positiewe verhoudinge bou.

Ons verlang na 'n predikant wat saam met ons sal luister, saam sal onderskei, saam met ons sal dien en saam met ons op die Here sal vertrou.

Pligte: Basiese leraarspligte soos omskryf in Kerkorde Artikel 9 en ooreengekom met die gemeenteraad.

Vergoeding en voordele: 'n Mededingende vergoedingstruktuur volgens sinodale riglyne onderhandelbaar nie hoër as skaal 5 nie. Ruim pastorie met dienste, kommunikasietoelaag en voertuig vir gemeentewerk word voorsien.

Aansoek: Rig aan die gemeenteraad by admin@ngkaroo.co.za. Die CV (nie langer as vier bladsye nie) moet vergesel wees van die voltooië vraelys by:

<https://ngkok.co.za/gemeentes/mk/mkvraelys2026.docx>

Kandidate op die kortlys moet beskikbaar wees vir 'n onderhoud en preekbeurt indien die gemeenteraad dit so vereis.

Sluitingsdatum: Vrydag 18 September 2026.

Diensaanvaarding: 1 Februarie 2027.

Universiteit van Pretoria: Dosente

Dr Dieter de Bruin

Senior dosent in Liturgiek en Homiletiek aan die Departement van Praktiese Teologie en Missionale Studies.

Navorsingsveld:

Die ontwikkeling van Liturgiese Teologie in Suid-Afrika
Hoe die weeklikse viering van die Eucharistie in die NG Kerk die volheid van die lewe kan bevorder
Sakramentele prediking

Prof Dirk (DJ) Human

Adjunkdekaan: Navorsing en Nagraadse Studies.

Hoof Ou Testament en Hebreeuse Geskrifte
Spesialiseer in Ou Testament Studies – Psalms en Poëtiese literatuur.

Prof Hannes (JJ) Knoetze

Prof Knoetze doseer Missiologie binne verskillende kontekste. Sy navorsing het 'n duidelike fokus op Afrika en sluit in:

- Missionale Teologie (Insluitend evangelisasie en diakonia)
- Die veerkragtigheid van die Kerk in Afrika (Insluitend gemeentestudies)
- Armoedeverligting onder die millennial-generasie in Afrika (Insluitend gesins- en jeugbediening)
- Teologiese opleiding in Afrika
- Sendinggeskiedenis in Afrika
- Sending as ...

Prof Manitza Kotzé

Vakgebied: Sistematiese Teologie en Etiek

Doseerverpligtinge: Sistematiese Teologie en Etiek
Navorsingsveld/e: Bio-etiek; Sistematiese Teologie

Prof Christo Lombaard

Doseerverpligtinge: Tans Praktiese Teologie – Missiologie "Inleidingskursus" vir eerstejaars; Godsdienskunde "Teologiese Realisme" vir vierdejaars.

Navorsingsvelde: Navorsingsklemtone sluit in Teologiese Realisme (oftewel Post-Sekulariteit), as die al hoe meer geloofspositiewe wêreldtendens tans, en Bybelse Spiritualiteit, as die verhouding tussen veral Ou-Testamentiese tekste en ons konkrete geloofspraktyke.

Prof Sias Meyer

Esias E Meyer, noemnaam: Sias

Vakgebied: Ou Testament

Doseerverpligtinge: OTL 112 Wêreld van die OT
OTL 212 Vroeë profete en metodes
OTL 312 Pentateug
OTL 412 Lewe, teks en konteks

Navorsingsvelde: Pentateug, Priesterlike tekste, Levitikus, Persiese tydperk

Dr Annette Potgieter

Senior dosent: Nuwe Testament en Verwante Literatuur

Vakgebied: Nuwe Testament en Verwante Literatuur. Dr theol graad Cum Laude ontvang van Humboldt Universität zu Berlin

Doseerverpligtinge: Pauliniese briewe; Nuwe Testament eksegetiese metodes; Inleiding tot Nuwe Testament; Gelykenisse; Algemene Briewe en Hebreërs. Verantwoordelik vir Nagraadse UP NT aanlyn colloquium en Griekse leesgroepe.

Navorsingsvelde: Pauliniese literatuur, Septuagintastudies; Apokriewe en vroeë Christendom. "Ek stel veral belang in hoe vroeë Christene in eerste eeu sou dink oor hulle posisie as "in Christus" en as deel van 'n nuwe huishouding binne die Romeinse Ryk. Ek gebruik spasie-teorie ("spatial theory") om te dink oor verhoudings en die liggaam en wat dit vir gelowiges beteken; veerkragtigheid; affect theory – hoe beïnvloed emosies die liggaam en is ook 'n metafoor-spesialis.

Ek is redakteur van *Neotestamentica*, die Nuwe Testament Werkgemeenskap van Suider-Afrika (NTWSA) se vakjoernaal.

Dr Tom Smith

Vakgebied: Praktiese Teologie en Missiologie, met 'n besondere belangstelling in die pedagogie van missionale dissipelvorming.

Hy doseer in die kerklike opleiding van NG Kerk-studente en is ook betrokke by die aanbieding van voortgesette bedieningsopleiding (VBO's) vir predikante en kerkleiers. Sy navorsing fokus op missionale spiritualiteit, geloofsvorming en die rol van die kerk in die vorming van geloofsgemeenskappe.

Hy is ook betrokke by die ontwikkeling en begeleiding van In Pas-leergemeenskappe, waar gemeentes en kerkleiers saam nadink oor geloofsvorming, dissipelskap en missionale vernuwung binne plaaslike geloofsgemeenskappe.

Dr Johannes Lodewicus (Wicus) van der Merwe
BDiv, MDiv, MTh, MMA, MBA, PhD (Christelike Etiek)

Hoof: Kerklike Opleiding
Kuratorium van Transvaal
Gekoppel aan Constantiakruin-gemeente

Prof Johan M van der Merwe

Vakgebied: Suid-Afrikaanse kerkgeskiedenis en kerkreg
Navorsingsvelde: Geskiedenis van die NGK in die 20ste eeu, die rol van die kerk in armoede

Doseerverpligting: Algemene inleiding in die geskiedenis van die Christendom in Suid-Afrika, Kerkreg, Kerkgeskiedenis van die NG Kerk

Universiteit Stellenbosch

‘Ons ontvang en begelei mense wat deur God geroep is’

Die Teologiese Fakulteit van Stellenbosch is die oudste sentrum van NG teologiese opleiding in Suid-Afrika, gestig in 1859, en het ’n bepalende rol gespeel in die vorming van kerklike leierskap in ons land en wyer.

Dit het begin as die Teologiese Seminarium (Kweekskool) en ontwikkel tot ’n moderne, ekumeniese fakulteit wat vandag fokus op teologiese navorsing, gemeenskapsbetrokkenheid en leierskapvorming en word regoor die wêreld hiervoor gereken.

Die Fakulteit Teologie, kleinste fakulteit aan die US, streef daarna om studente in te lei in die “storie van teologie”. Die dekaan prof Reggie Nel stel dit so: “Ons refleksies vertel stories van hoop, van liefde en spiritualiteit wat ’n duidelike roeping gevorm het om genesing en die florerings van die lewe te lei en te bewerkstellig. Dit

is die storie van teologie.”

Die fakulteit het ongeveer 25 dosente wat in drie departemente werksaam is: Ou en Nuwe Testament, Sisteitiese Teologie en Ekklesiologie; Praktiese Teologie en Missiologie. Daar is agt dosente wat die NG Dosenteraad vorm. By die Fakulteit Teologie is ons dankbaar dat die dosente almal deur die Universiteit besoldig word, net soos in die verlede.

Die NG Kerk is deel van die ekumeniese familie wat saam die ‘Storie van Teologie’ bestudeer en mense wat deur God geroep is, ontvang en begelei. Die familie van kerke wat amptelik deel is van die Fakulteit is: Verenigde Gereformeerde Kerk in Suider-Afrika, Verenigde Presbiteriaanse Kerk in Suider-Afrika, Anglikaanse Kerk van Suider-Afrika, Volkskerk van Afrika en die Verenigde Evangeliese Lutherse Kerk in Suider-Afrika.

Wat die NG studente se opleiding betref kan die opleiding breedweg in twee dele verdeel word. Die Fakulteit hanteer die akademiese opleiding en die Seminarium hanteer kerkeïe opleiding en vorming. Die NG Kerk is betrokke by die ontwikkeling en bepaling van kurrikulum. Die Seminarium hanteer alle bykomende en meer formatiewe opleiding. Die drie teologiese fakulteite wat seminariums het (UP en Vrystaat), werk saam aan die seminariumprogramme. By die seminariums word baie klem gelê op die vorming en geestelike gesondheid van die studente.

Die Fakulteit lê ’n sterk klem op internasionale samewerking en het verbintenisse met vooraanstaande teologiese universiteite en seminariums regoor die wêreld, asook hier op ons eie vasteland. Dit verseker dat studente gereeld toegang het tot

dosente van ander wêrelddele, en dat hulle ook geleenthede ontvang om as uitruilstudente in ander kontekste te studeer.

Ons is dankbaar dat mense nog geroep word om Teologie te studeer. Dit is veral verblydend om te sien hoeveel mense geroep word om bedienaars, diensleraars en predikante te word. Hierdie bane wat nou ook moontlik is, is baie opwindend. Hier speel die Fakulteit Teologie by Hugenote Kollege ’n al groter rol.

As die ‘Storie van Teologie’ jou hartsnare raak moet jy in gesprek tree met Marnus Havenga marnush@kaapkerk.co.za of DJ Muller dj@kaapkerk.co.za. Hulle help graag met gesprekke rondom roeping en alles rakende aansoek en beurse.

Ds Peet Bester

Voorsitter: Kuratorium Wes-Kaap

Universiteit Stellenbosch: Dosente

Prof Robert Vosloo doseer Sisteitiese Teologie. Sy navorsingsbelangstelling is teologiese en filosofiese gesprekke oor herinnering, gasvryheid, en (h)erkenning, asook die teologie van Dietrich Bonhoeffer. Hy skakel in by NG Moedergemeente, Stellenbosch.

Prof Marius J Nel doseer Nuwe Testament. Sy navorsingsfokus is die etiek en teologie van die Sinoptiese Evangelies, met Matteus as sy primêre fokus. Hy het ook ’n belangstelling in die ontwikkeling van ’n hermeneutiek vir die verantwoordelike lees van die Bybel in ’n kerklike konteks, sowel as vanaf ’n Afrika-perspektief. Hy is gekoppel aan Oosterseegemeente met opdrag teologiese opleiding.

Prof Cas Wepener doseer Homiletiek en Liturgie en in sy navorsing fokus hy op Christelike rituele binne Suider-Afrikaanse kultuurkontekste. Hy is betrokke by die gemeentes op Stellenbosch.

Prof Christo Thesnaar doseer Pastorale sorg en berading. Sy navorsingsfokus is pastorale sorg en berading met ’n fokus op intergenerasionele trauma, geregtigheid, heling, en versoening. Hy is betrokke by Wellington Moedergemeente.

Prof Louis Jonker doseer Ou Testament en spesialiseer in die literatuurvormingsprosesse van die laat-Persiese en vroeg-Hellenistiese tydperke, veral die boeke Kronieke en Esra-Nehemia. Hy is betrokke by NG Kerk Stellenbosch-Welgelegen.

Dr Nadia Marais doseer Sisteitiese Teologie. Haar navorsing dek ’n verskeidenheid van temas – insluitend temas wat te make het met soteriologie, retoriese teologie, teologiese antropologie, en ekologiese teologie – maar sy is veral geïnteresseerd in ’n teologie van florerings. Sy werk tans aan ’n projek oor Augustinus en florerings. Sy is betrokke by NG Stellenbosch-Welgelegen.

Prof L Juliana Claassens doseer Ou Testament. Haar navorsings- en onderrigbelangstellings sluit in Traumahermeneutiek en Feministiese en Postkoloniale Interpretasie van die Ou Testament en spesifiek die Profete. Sy is betrokke by die NG Moedergemeente Stellenbosch.

Dr Lisel Joubert doseer Kerkgeskiedenis. Haar navorsing fokus veral op die resepsie van tradisies van Spiritualiteit in die Gereformeerde tradisie sowel as argiefnavorsing veral oor die verhale van vroue in die vroeë sendingwerk van die NG Kerk. Sy is gekoppel aan die NG Gemeente Gansbaai.

Kom kyk wat gebeur in Bloemfontein

Daar is sewe dinge wat jy moet weet oor teologiese opleiding in Bloemfontein, skryf **Jan Lubbe** namens die dagbestuur van die Kuratorium van die NG Kerk Vrystaat.

Een: Teologiese opleiding is vir die NG Kerk Vrystaat (NGK VS) 'n kerklike saak. In die hart van 'n missionale kerk wat gemeentelike bediening en haar getuienisroeping vooropstel, leef 'n hegte band tussen identiteit en inhoud. Haar belydenis en bediening gee vorm aan haar opleiding; haar opleiding verdiep en vernuwe die bediening van haar belydenis.

Twee: Teologiese opleiding is vir ons 'n lewenslange vorming van geroepenes, wat in hulle jeugjare of later kan begin, en waarin kategetiese, akademiese grade en VBO's ons moet leer om te bly leer. Daarom dink die NGK VS aan haarself as 'n leergemeenskap ("it takes a whole village to raise a theologian") met ook medereisigers op dié weg – van die veilige sturende gemeente tot 'n Kowsie-studentegemeenskap wat die volle Suid-Afrikaanse demografie en kerklike verskeidenheid reflekteer. Dit laat groei ons studente in karak-

ter, kulturele vaardighede en sosiale bewustheid.

Drie: Teologiese opleiding is vir ons soos 'n tweespoorveldpaadjie. Daar is samehang, integrasie en dinamika tussen hoogstaande teologies-akademiese opleiding enersyds en die kerklik-konfessionele vorming van studente andersyds. Dit beteken dat studente in Bloemfontein by twee studiesentrums inskryf: die Seminarium van die NGK VS (in 2016 gestig) en die Fakulteit Teologie en Religie (gestig in 1981) aan die Universiteit van die Vrystaat (UV).

Vier: In ons Seminarium word studente geestelik gevorm en kerklik begelei deur vier aspekte waarop ons fokus. Die eerste is teologiese identiteit – studente deurloop programme in die Kategismus, NGB, Dordtse Leerreëls en Kerkorde, die Belydenis van Belhar én die geskiedenis en kerkreg van die NG Kerk. Tweede

fokus: Spiritualiteit – die student se Bybelkennis en -begrip, gebed en geestelike dissiplines wat tydens jaarlikse retreats verdiep. Derdens: Ontwikkeling van hulle persoonlikheidsprofiel en -vaardighede; deur toetsing en begeleiding; met programme oor verhoudings, kommunikasie, konflik, voordrag en sosiale-mediagebruik.

Die vierde fokus: Uitgebreide blootstelling en inoefening in kerklike bedieningspraktyk, van die eerste studiejaar in 'n opleidingsgemeente tot uiteindelik 'n volle gemeentejaar; tussendeur vier missionale uitreike (middestad, Lesotho, ander godsdienste in KwaZulu-Natal, en ons susterskerke in Botswana of Zambië). Hierdie vier aspekte is van toepassing op al ons studente op weg na die bekende bevoegdheids van volle leraar, hulpleraar en bedienaar.

Vyf: Die NGK VS vat hande met akademiese vennote – die tweede spoor van die veldpaadjie. Sopas het die Vrystaatse Sinode 'n nuwe amptelike ooreenkoms met die UV goedgekeur, omdat ons oortuig is dat studente hier in 'n ekumeniese

fakulteit in die universitas van die wetenskappe en die teologiese ensiklopedie geskool kan word. Ons stel ook 'n stipendium van R100 000 per jaar beskikbaar vir die bevordering van gereformeerde teologie in die Fakulteit. Verder het ons 'n verbintenis aan Hugenote Kollege op Wellington, en ontvang ons ook studente van ander geakkrediteerde instellings af.

Ses: Die landskap waardeur ons studente met die teologie reis, is meer kompleks as vroeër, en daarom verg dit dieper akademies-teologiese opleiding (eerder as ligter, minder, makliker); dit vra meer intense kerklike keuring en vorming (eerder as korter roetes); dit vereis duideliker begeleiding en deegliker inoefening van vaardighede (eerder as kits aanlynkursusse of KI).

Sewe: In Bloemfontein is teologiese opleiding maklik bereikbaar, bekostigbaar (met beurse) en is ons persoonlik betrokke by elk van ons 35 studente (2026) – 'n hegte familie. Ons beleef daarom ook groei, wetende dat die Here nie sy Kerk onversorgd en herderloos sal laat nie ...

Universiteit van die Vrystaat: Voltydse dosente:

Dr Nina Müller van Velden

Doserende vakgebied: Nuwe Testament

Eie navorsingsfokus: Johannes-evangelie, Gender en seksualiteit in antieke kontekste, Maria, moeder van Jesus, Narratiewe literatuur, Verantwoordelike hermeneutiek in die 21ste eeu (in die besonder met berekking tot geloofsgemeenskappe).
Gemeente: NG Kerk Hugenoot

Dr Martin Laubscher

Doserende vakgebied: Homiletiek en liturgiek

Eie navorsingsfokus: Die teologie en resepsie van Karl Barth; (Suid-Afrikaanse) Gereformeerde/Publieke Teologie; Teoloë as predikers (en predikers as publieke teoloë/intellektuele); Liturgie en lewe. Kortom, allerlei aansluitings tussen (Gereformeerde) aanbidding, prediking, sistematiese teologie, publieke lewe en Christelike getuienis in die Suid-Afrikaanse konteks.
Gemeente: NG Kerk Berg-en-Dal

Prof Lodewyk Sutton

Doserende vakgebied: Ou Testament

Eie navorsingsfokus: Psalms, Antieke Naby Oosterse Oorlog, Ou Testament Antropologie en Ruimtelike lees van tekste.
Gemeente: Universitas Gemeente (Geloofsentrum)

Prof Juanita Meyer

Doserende vakgebied: Praktiese en Missionale Teologie / Pastorale Teologie en Praxis

Eie navorsingsfokus: Pastorale teologie, en praktyke van sorg en berading, met 'n besondere fokus op kwesbaarheid, trauma, versoening, menslike florerende en ekologieë van sorg binne verskeie Suid-Afrikaanse kontekste.
Gemeente: NG Kerk Waterbron

Ds Marlene Oosthuizen

Doserende vakgebied: Ou Testament en Spiritualiteit

Eie navorsingsfokus: Die temas van my doktorsale navorsing is spiritualiteit en teologiese opleiding. In Ou Testament is my spesialiteitsgebied wysheidsliteratuur en Hooglied.
Gemeente: NG Kerk Universitas-Wes

Prof Henco van der Westhuizen

Doserende vakgebied: Sistematiese Teologie (Dogmatiek)

Eie navorsingsfokus: Godsleer (fokus op Pneumatologie), en die kruispunte van Teologie en Filosofie, Hermeneutiek, Letterkunde en die Kunste
Gemeente: NG Kerk Berg-en-Dal

Dr Lyzette Hoffman

Doserende vakgebied: Praktiese Teologie

Eie navorsingsfokus: Geloofsvorming van tieners
Gemeente: Universitasrif Gemeente

Hoekom betroubare en toeganklike inligting oor opleiding belangrik is

Dit bly vir my besonders wanneer mense navraag doen oor teologiese opleiding in die NG Kerk omdat hulle iets van God se pad met hulle lewe begin onderskei, skryf **Nioma Venter**.

Jongmense wat 'n innerlike oortuiging ervaar, tweedeloopbaanpersone wat opnuut nadink oor hulle plek in die samelewing, en lidmate wat eerlik vra: "Hoe bekwaam ek myself om my gawes en passies tot opbou van die kerk van die Here aan te wend?" Sulke navrae getuig van geloof, gehoorsaamheid en 'n diep verlange om sinvol in God se diens te leef.

By die kantoor van die Algemene Sinode verwelkom ons hierdie tipe navrae. Ons sien dit as deel van ons diensbaarheid om mense met betroubare, duidelike en toeganklike inligting te help en te verwys. Voornemende studente wil dikwels weet waar hulle meer kan lees oor opleidingsroetes en bedieningsmoontlikhede binne die NG Kerk. Gewoonlik verwys ons mense na die teologiese fakulteite by die Universiteite van Pretoria, die Vrystaat en Stellenbosch, asook na opleidingsopsies by Hugenote Kollege op Wellington.

Tog is die werklikheid dat voornemende studente dikwels hulle weg moet vind deur jaarboeke, programbeskrywings en universiteitsvereistes – en selfs dan is die groter

prentjie soms steeds onseker. Teologiese opleiding in die NG Kerk bestaan immers nie slegs uit akademiese studies nie. Kerklike vorming, begeleiding en seminariumopleiding loop parallel met universiteitsopleiding, en die verhouding tussen hierdie verskillende dimensies van opleiding is nie altyd duidelik vir buitelanders nie. Dit lei soms tot onsekerheid oor hoe universiteite en die kerk saamwerk, of wat bedoel word wanneer daar van "ons fakulteite" gepraat word. Ons ontvang ook gereeld navrae

van mense wat reeds ander tersiêre opleiding voltooi het en nou nuwe bedieningsmoontlikhede oorweeg. Die afgelope paar jaar het daar boonop betekenisvolle ontwikkelinge rondom bedieningsvorme en bedieningsgeleenthede in die NG Kerk plaasgevind – onder meer rondom diensleraars en bedienaars se rolle. Sommige van hierdie prosesse is steeds besig om verder ontwikkel en verfyn te word. Juis daarom is dit belangrik dat lidmate en belangstellers toegang het tot samehangende,

verstaanbare en maklik toeganklike inligting.

Hierdie *Kerkbode*-uitgawe verskyn daarom op 'n gepaste tyd. Ons vertrou dat die artikels nie net helderheid sal bring nie, maar ook mense sal help om die landskap van roeping, teologiese opleiding en bediening in die NG Kerk beter te verstaan en moontlik selfs met groter vrymoedigheid hulle eie roeping verder te onderskei.

Dr Nioma Venter is die algemene sekretaris van die NG Kerk.

'Deurlopende vorming is noodsaaklik': Wat is VBO en hoe werk dit?

Voorgesette Bedieningsontwikkeling – beter bekend as VBO – is 'n gestruktureerde stelsel van voortgesette leer en professionele groei vir predikante en ander bedieningspersoneel in die NG Kerk.

Dit is in wese 'n formele raamwerk wat verseker dat leraars nie net eenmalig opgelei word en dan op eie houtjie koers hou nie, maar deurlopend groei in hulle roeping, kennis en vaardighede.

Wat is die gedagte agter VBO?

Die teologie en die wêreld staan nie stil nie. Gemeenskappe verander, mense se behoeftes ontwikkel, en nuwe uitdagings – van digitale

kommunikasie tot geestesgesondheid, armoede en polarisasie – klop daaglik aan die kerkdeur. VBO erken dat 'n graad in teologie, hoe deeglik ook al, nie 'n predikant vir die res van haar of sy loopbaan kan toerus nie. Deurlopende vorming is noodsaaklik.

Hoe werk dit prakties?

Daar word van elke gelegitimeerde predikant in die NG Kerk verwag om jaarliks 'n bepaalde aantal VBO-punte te versamel deur erkende aktiwiteite by te woon of te voltooi. Dit sluit in kursusse, werksinkels, kongresse, gevorderde akademiese studie, leergemeenskappe met kollegas en ander, en selfs

gestruktureerde refleksie oor die praktyk van bediening. Verskillende sinodes en opleidingsinstellings bied erkende VBO-programme aan. Die stelsel word deur die betrokke sinodale strukture geadminestreer, en predikante hou rekord van hulle deelname.

Dit is nie bloot 'n administratiewe oefening nie – dit is 'n verbintenis tot lewenslange leer as deel van wat dit beteken om 'n toegewyde en geïntegreerde, plaaslike teoloog te wees.

Dit loop saam met 'n predikant se jaarlikse ABR-registrasie en word ook in ag geneem voordat 'n predikant 'n beroep kan ontvang.

VBO is besig om te ontwikkel

van 'n losstaande puntstelsel na 'n geïntegreerde ekosisteem van volwasse, holistiese leer.

Die uitdagings is kompleks, maar die verbeelding en samewerking tussen sinodes, sentra en die akademie maak groei moontlik.

Ons beweeg doelbewus na 'n kultuur van leer – nie net as 'n vereiste nie, maar as 'n roeping wat die identiteit van ons bediening verdiep.

'n Belegging in die gemeente

Wanneer 'n predikant groei, groei die gemeente saam. VBO is dus nie net 'n verpligting nie – dit is 'n gawe aan die mense wat elke dag bedien word.